

ฉบับพิเศษ หน้า ๑
เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

พระราชบัญญัติ

ทนายความ

พ.ศ. ๒๕๐๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๘

เป็นปีที่ ๒๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มี
พระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยทนายความ

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ
รัฐสภา ดังต่อไปนี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๒

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
ทนายความ พ.ศ. ๒๕๐๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด
หกสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติทนายความ พุทธ-
ศักราช ๒๔๗๗ พระราชบัญญัติทนายความ (ฉบับที่ ๒) พุทธ-
ศักราช ๒๔๘๑ และพระราชบัญญัติทนายความ (ฉบับที่ ๓)
พุทธศักราช ๒๔๘๓

มาตรา ๔ ทนายความได้แก่ผู้ที่ได้จดทะเบียนและรับ
ใบอนุญาตจากเนติบัณฑิตยสภาให้มีสิทธิว่าความในศาล แบ่ง
เป็นสองชั้น คือ ทนายความชั้นหนึ่งและทนายความชั้นสอง

ทนายความชั้นหนึ่ง มีสิทธิว่าความในศาลทั่วราชอาณาจักร

ทนายความชั้นสอง มีสิทธิว่าความในศาลในเขตจังหวัด
ที่ทนายความผู้นั้นมีสำนักงานที่จดทะเบียนไว้และจังหวัดอื่น
ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ไม่ว่าคดีนั้นจะเป็นคดีของศาลนั้นเอง
หรือศาลอื่น และมีสิทธิว่าความในศาลอุทธรณ์และศาลฎีกา
เฉพาะคดีที่ศาลชั้นต้นในเขตจังหวัดดังกล่าวได้พิพากษาหรือสั่ง
ทั้งนี้ไม่ว่าจะได้ว่าความในศาลชั้นต้นหรือไม่ และมีสิทธิตาม
ประเด็นไปว่าความในศาลอื่นได้ด้วย

มาตรา ๕ ผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็น
ทนายความชั้นหนึ่งต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปี
- (๓) เป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา
- (๔) ไม่เป็นโรคติดต่อซึ่งเป็นที่ยกเว้นแก่สังคม
- (๕) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่อง
ในศีลธรรมอันดี และไม่เป็นผู้มีประวัติหรือได้กระทำการอันใด
ซึ่งแสดงให้เห็นว่าไม่น่าไว้วางใจในความซื่อสัตย์สุจริต และ

(๖) ไม่เป็นผู้มีกายพิการหรือจิตบกพร่องอันเป็นเหตุ
ให้เป็นผู้ย่อสมรรถภาพในการประกอบอาชีพทนายความ

มาตรา ๖ ผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็น
ทนายความชั้นสองต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีคุณสมบัติตาม (๑) (๒) (๔) (๕) และ
- (๖) ของมาตรา ๕

(๒) สอบความรู้ได้ตามที่เนติบัณฑิตยสภากำหนดให้
การสอบ หรือมีปริญญา อนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรในวิชา
นิติศาสตร์จากสถานการศึกษาในประเทศไทย ซึ่งเนติบัณฑิตย-
สภาเห็นว่าสถานการศึกษานั้นมีมาตรฐานการศึกษาที่ผู้ได้รับ

ฉบับพิเศษ หน้า ๔

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

ปริญญานอญฺปริญญาหรือประกาศนียบัตรควรเป็นทนายความ
ได้ และ

(๓) เป็นสมาชิกวิสามัญหรือสมาชิกสมทบแห่งเนติ-
บัณฑิตยสภา

มาตรา ๗ การขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็น
ทนายความ ให้ยื่นคำขอต่อเนติบัณฑิตยสภา

ในกรณีที่ผู้ขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความ
ประสงค์จะมีสำนักงานในจังหวัดใดนอกจากจังหวัดพระนคร
และจังหวัดธนบุรี จะยื่นคำขอต่อศาลจังหวัดนั้นเพื่อส่งมายัง
เนติบัณฑิตยสภาก็ได้

มาตรา ๘ เมื่อเนติบัณฑิตยสภาได้รับคำขอจดทะเบียน
และรับใบอนุญาตเป็นทนายความตามมาตรา ๗ และเห็นว่า
ผู้ยื่นคำขอมีกุณสมบัติตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ ให้เนติ-
บัณฑิตยสภารับจดทะเบียนและออกใบอนุญาตให้ผู้ยื่นคำขอ
เป็นทนายความชั้นหนึ่งหรือทนายความชั้นสอง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๙ เนติบัณฑิตยสภามีอำนาจอนุญาตให้ทนายความ
ชั้นสองว่าความในศาลในเขตจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดที่ทนาย-
ความผู้นั้นมีสำนักงานที่จดทะเบียนไว้ได้อีกไม่เกินสี่จังหวัด แต่

ฉบับพิเศษ หน้า ๕

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

ต้องเป็นจังหวัดที่มีเขตติดต่อกับจังหวัดที่ทนายความผู้นั้นมีสำนักงานที่จดทะเบียนไว้ หรือเป็นจังหวัดที่มีเขตต่อเนื่องกัน และจังหวัดเหล่านั้นจังหวัดใดจังหวัดหนึ่งมีเขตติดต่อกับจังหวัดที่ทนายความผู้นั้นมีสำนักงานที่จดทะเบียนไว้

เมื่อเนติบัณฑิตยสภาได้อนุญาตให้ทนายความขึ้นสองผู้ใดว่าความในศาลในเขตจังหวัดใด ให้จัดแจ้งไว้ในทะเบียนทนายความและระบุไว้ในใบอนุญาตเป็นทนายความด้วย

มาตรา ๑๐ ในกรณีที่เนติบัณฑิตยสภาอนุญาตให้ทนายความขึ้นสองผู้ใดว่าความในศาลในเขตจังหวัดอื่นนอกจากจังหวัดที่ทนายความผู้นั้นมีสำนักงานที่จดทะเบียนไว้ ทนายความผู้นั้นอาจยื่นคำขอเปลี่ยนเขตจังหวัดเสียใหม่จังหวัดเดียวหรือหลายจังหวัดได้ เนติบัณฑิตยสภามีอำนาจอนุญาตให้เปลี่ยนได้ตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ภายใต้อำนาจมาตรา ๕

มาตรา ๑๑ ใบอนุญาตเป็นทนายความให้มีอายุใช้ได้จนถึงวันที่ ๓๑ ธันวาคม ของปีที่ออกใบอนุญาต ทนายความผู้ใดประสงค์จะทำการเป็นทนายความในปีต่อไป ให้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในระยะเวลาสามเดือนสุดท้ายของปีที่ใบอนุญาตจะสิ้นอายุ

ฉบับพิเศษ หน้า ๖

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

มาตรา ๑๒ ในกรณีที่ใบอนุญาตเป็นทนายความสูญหายหรือชำรุด ในสารสำคัญผู้รับใบอนุญาตจะยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตก็ได้

มาตรา ๑๓ ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความ ค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตเป็นทนายความและค่าธรรมเนียมใบแทนใบอนุญาตเป็นทนายความให้ทนายความที่มีสำนักงานที่จดทะเบียนไว้ในจังหวัดพระนคร และจังหวัดธนบุรีชำระที่เนติบัณฑิตยสภา ทนายความนอกนั้นให้ชำระที่ศาลจังหวัดที่มีสำนักงานที่จดทะเบียนไว้อยู่ในเขต

มาตรา ๑๔ ค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๑๓ ให้เป็นรายได้ของเนติบัณฑิตยสภา เพื่อใช้จ่ายในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ และตามวัตถุประสงค์ของเนติบัณฑิตยสภา

มาตรา ๑๕ ทนายความต้องมีสำนักงานตามที่ได้ระบุไว้ในคำขอจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความ และให้เนติบัณฑิตยสภาจัดแจ้งไว้ในทะเบียนทนายความ สำนักงานที่จดทะเบียนนั้นจะมีเกินกว่าหนึ่งสำนักงานมิได้

ทนายความผู้ใดจะยื่นคำขอย้ายสำนักงานที่จดทะเบียนไว้ก็ได้

ฉบับพิเศษ หน้า ๗

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

เนติบัญญัติยสภาจะอนุญาตให้ทนายความชั้นสองย้ายสำนักงานที่จดทะเบียนไว้ได้ก็เฉพาะเมื่อเป็นการย้ายไปตั้งอยู่ ณ ที่ใดที่หนึ่งภายในจังหวัดเดียวกันกับที่ตั้งสำนักงานเดิม แต่ถ้าได้จดทะเบียนสำนักงานนั้นมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ในกรณีที่ทนายความผู้นั้นเป็นสมาชิกวิสามัญแห่งเนติบัญญัติยสภา และเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสามปี ในกรณีที่ทนายความผู้นั้นเป็นสมาชิกสมทบแห่งเนติบัญญัติยสภา เนติบัญญัติยสภาจะอนุญาตให้ย้ายไปตั้งในจังหวัดอื่นใดก็ได้

เมื่อเนติบัญญัติยสภาได้อนุญาตให้ทนายความย้ายสำนักงานที่จดทะเบียนไว้ ให้จัดแจ้งไว้ในทะเบียนทนายความและใบอนุญาตเป็นทนายความ

มาตรา ๑๖ เมื่อปรากฏแก่เนติบัญญัติยสภาว่าทนายความผู้ใดเป็นผู้ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๕ หรือมาตรา ๖ ไม่ว่าจะขาดคุณสมบัติก่อนหรือหลังจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความ ให้เนติบัญญัติยสภามีอำนาจถอนชื่อทนายความผู้นั้นออกเสียจากทะเบียนทนายความ

มาตรา ๑๗ ทนายความต้องปฏิบัติตามให้ต้องตามมรรยาททนายความที่เนติบัญญัติยสภากำหนด การกำหนดมรรยาททนายความให้เนติบัญญัติยสภาตราเป็นข้อบังคับและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ฉบับพิเศษ หน้า ๘

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

ทนายความผู้ใดฝ่าฝืนข้อบังคับที่เนติบัณฑิตยสภาตราขึ้นตามวรรคก่อน ทนายความผู้นั้นประพฤติผิดมรรยาททนายความ

มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่าคณะกรรมการมรรยาททนายความ ประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งคน และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่าแปดคนซึ่งเนติบัณฑิตยสภาแต่งตั้งจากสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา มีอำนาจหน้าที่ตามความในพระราชบัญญัตินี้

กรรมการมรรยาททนายความต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) เป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภามาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี
- (๓) ไม่เป็นผู้เคยประพฤติผิดมรรยาททนายความ

มาตรา ๑๙ กรรมการมรรยาททนายความมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ถ้ามีการแต่งตั้งกรรมการมรรยาททนายความขึ้นอีกในระหว่างที่กรรมการที่แต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่งไม่ว่าจะเป็นการแต่งตั้งเพิ่มขึ้นหรือแต่งตั้งซ่อม ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการมรรยาททนายความซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

กรรมการมรรยาททนายความที่พ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการมรรยาททนายความพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดจากสัญชาติไทย

(๔) ขาดจากการเป็นสามัญสมาชิกแห่งเนติบัณฑิตยสภา

(๕) เนติบัณฑิตยสภาให้พ้นจากตำแหน่ง

มาตรา ๒๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการมรรยาททนายความ ให้กรรมการมรรยาททนายความเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๒ ในการพิจารณาคดีมรรยาททนายความ ต้องมีกรรมการไม่น้อยกว่าสามคนจึงเป็นองค์คณะ และให้เลือกกันเองเป็นประธานคนหนึ่ง

ในการวินิจฉัยชี้ขาด ให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานออกเสียงอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด ในกรณีที่เสียงข้างมากเห็นว่าทนายความผู้ใดถูกกล่าวหาประพฤติผิดมรรยาท กรรมการฝ่ายข้างน้อยจะทำความเห็นแย้งก็ได้

มาตรา ๒๓ บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเพราะการประพาศิณมรรยาททนายความของทนายความผู้ใด มีสิทธิกล่าวหาทนายความผู้นั้นว่าประพาศิณมรรยาททนายความได้โดยทำเรื่องราวกล่าวหาขึ้นต่อเนติบัญญัติยสภา

สิทธิกล่าวหาดังกล่าวในวรรคก่อน สิ้นสุดลงเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายรู้เรื่องการประพาศิณมรรยาททนายความ และรู้ตัวผู้ประพาศิณแต่ไม่เกินสามปีนับแต่วันประพาศิณมรรยาททนายความ

การถอนเรื่องราวกล่าวหาที่ได้ยื่นไว้แล้วตามวรรคหนึ่ง ไม่เป็นเหตุให้ระงับการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๒๔ เมื่อเนติบัญญัติยสภาได้รับเรื่องราวกล่าวหาตามมาตรา ๒๓ หรือเมื่อศาลได้แจ้งมายังนายกเนติบัญญัติยสภาว่ามีพฤติการณ์ปรากฏแก่ศาลอันสมควรจะสอบสวนทนายความผู้ใดเกี่ยวกับมรรยาททนายความ และนายกเนติบัญญัติยสภาเห็นสมควรให้มีการสอบสวนก็ดี หรือเมื่อปรากฏแก่เนติบัญญัติยสภาว่ามีพฤติการณ์อันสมควรให้มีการสอบสวนทนายความผู้ใดเกี่ยวกับมรรยาททนายความก็ดี ให้นายกเนติบัญญัติยสภาแต่งตั้งบุคคลที่เป็นสมาชิกเนติบัญญัติยสภาไม่น้อยกว่าสามคนเป็นคณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพื่อ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

ทราบ ว่า กรณีมีมูลหรือไม่ เพื่อการนี้ให้กรรมการสอบสวนมีอำนาจเรียกบุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำ และมีหนังสือแจ้งให้บุคคลใด ๆ ส่งเอกสารหรือวัตถุเพื่อประโยชน์แก่การสอบสวนได้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของกรรมการสอบสวนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กรรมการสอบสวนเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๒๕ ก่อนเริ่มทำการสอบสวน ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อกล่าวหาหรือเรื่องที่จะทำการสอบสวนพร้อมด้วยส่งสำเนาเรื่องราวกล่าวหา หรือสำเนาเรื่องที่จะทำการสอบสวนนั้น ถ้ามี แก่ทนายความผู้ถูกกล่าวหา ทนายความผู้ถูกกล่าวหาจะทำคำชี้แจงหรือไม่ก็ได้ ถ้าจะชี้แจงก็ให้ยื่นคำชี้แจงต่อคณะกรรมการสอบสวนภายในแปดวันนับแต่วันได้รับแจ้งจากคณะกรรมการสอบสวนหรือภายในกำหนดเวลาซึ่งคณะกรรมการสอบสวนจะขยายให้

มาตรา ๒๖ เมื่อคณะกรรมการสอบสวนได้ทำการสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้เสนอสำนวนการสอบสวนพร้อมทั้งความเห็น ว่า กรณีมีมูลหรือไม่มีมูลต่อนายกเนติบัญญัติยสภา และให้นายกเนติบัญญัติยสภา มีอำนาจสั่งให้ส่งสำนวนการสอบสวนต่ออธิบดีกรมอัยการเพื่อดำเนินการตามพระราช-

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

บัญญัตินี้ หรือสั่งให้ยกเรื่องราว หรือสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก่อนมีคำสั่งดังกล่าวแล้วก็ได้

ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีมีคำสั่งให้ยกเรื่องราว ให้เนติบัญญัติสภาแจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้กล่าวหาหรือศาล แล้วแต่กรณี และทนายความผู้ถูกกล่าวหาทราบ

มาตรา ๒๗ เมื่ออธิบดีกรมอัยการได้รับสำนวนการสอบสวนตามมาตรา ๒๖ แล้ว อธิบดีกรมอัยการมีอำนาจทำคำสั่งให้ยื่นคำกล่าวหาต่อคณะกรรมการมรรยาททนายความหรือไม่ ยื่นคำกล่าวหา หรือสั่งให้คณะกรรมการสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมก่อนมีคำสั่งดังกล่าวแล้วก็ได้

ในกรณีที่อธิบดีกรมอัยการมีคำสั่งให้ยื่นคำกล่าวหา ให้พนักงานอัยการซึ่งอธิบดีกรมอัยการมอบหมายมีอำนาจดำเนินการในฐานะเป็นโจทก์ตามมาตรา ๒๕

ในกรณีที่อธิบดีกรมอัยการมีคำสั่งไม่ยื่นคำกล่าวหา ให้แจ้งคำสั่งนั้นต่อนายกรัฐมนตรีและให้เนติบัญญัติสภาแจ้งให้ผู้กล่าวหาหรือศาล แล้วแต่กรณี และทนายความผู้ถูกกล่าวหาทราบ

มาตรา ๒๘ เมื่อคณะกรรมการมรรยาททนายความได้รับคำกล่าวหาของพนักงานอัยการว่าทนายความผู้ใดประพฤติผิด

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

มรรยาท ให้คณะกรรมการมรรยาททนายความดำเนินการพิจารณา เมื่อได้พิจารณาแล้วให้มีอำนาจทำคำสั่งชี้ขาดให้ยกคำกล่าวหาของพนักงานอัยการ หรือถ้าเห็นว่าทนายความผู้ถูกกล่าวหาประพฤติผิดมรรยาท ก็ให้ทำความเห็นส่งไปยังเนติบัณฑิตยสภาพร้อมด้วยสำนวนการพิจารณาเพื่อวินิจฉัยชี้ขาดตามพระราชบัญญัตินี้

คำสั่งชี้ขาดของคณะกรรมการมรรยาททนายความที่สั่งให้ยกคำกล่าวหาของพนักงานอัยการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๒๕ การพิจารณาของคณะกรรมการมรรยาททนายความ ให้กรรมการมรรยาททนายความมีอำนาจมีหนังสือเรียกให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือวัตถุใด ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา และในการพิจารณาให้คณะกรรมการมรรยาททนายความดำเนินกระบวนการพิจารณาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม เพื่อการนี้ให้ถือว่าพนักงานอัยการเป็นโจทก์ ทนายความผู้ถูกกล่าวหาเป็นจำเลย และบุคคลผู้ถูกเรียกให้มาให้ถ้อยคำเป็นพยาน

มาตรา ๓๐ ให้คณะกรรมการมรรยาททนายความมีอำนาจส่งประเด็นไปให้ผู้พิพากษาศาลจังหวัดหรือศาลแขวงใด ๆ ทำการพิจารณาสืบพยานได้ เพื่อการนี้ให้ผู้พิพากษาผู้ทำการ

พิจารณาเป็นกรรมการมรรยาทนายความ และให้ถือว่าการพิจารณาสืบพยานของผู้พิพากษาเป็นการพิจารณาของคณะกรรมการมรรยาทนายความ

มาตรา ๓๑ เมื่อเนติบัณฑิตยสภาได้รับความเห็นและสำนวนการพิจารณาที่คณะกรรมการมรรยาทนายความส่งมาตามมาตรา ๒๘ แล้ว ให้เนติบัณฑิตยสภาพิจารณาความเห็นและสำนวนการพิจารณานั้น และให้มีอำนาจวินิจฉัยและทำคำสั่งชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ยกคำกล่าวหา

(๒) ภาควัตถุ

(๓) ห้ามทำการเป็นทนายความมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่มิให้เกินสามปี

(๔) ลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ

มาตรา ๓๒ เมื่อทนายความผู้ใดต้องคำพิพากษาคดีถึงที่สุดให้จำคุก เพราะได้กระทำความผิดนอกจากความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ และจะต้องรับโทษจำคุกตามคำพิพากษา ให้ศาลชั้นต้นแจ้งต่อเนติบัณฑิตยสภา ถ้าเนติบัณฑิตยสภาเห็นว่ากระทำความผิดของทนายความผู้นั้นเป็นการกระทำที่ชั่วร้ายหรือเป็นการกระทำที่แสดงให้เห็นว่า

ไม่น่าไว้วางใจในความซื่อสัตย์สุจริต หรือเป็นการกระทำที่เสื่อมเกียรติของทนายความ สมควรลบชื่อออกเสียจากทะเบียนทนายความก็ให้เนติบัญญัติยสภามีอำนาจลบชื่อทนายความผู้นั้นออกเสียจากทะเบียนทนายความได้

มาตรา ๓๓ ในกรณีที่มื่คำสั่งภาคทัณฑ์ทนายความผู้ใดตามมาตรา ๓๑ (๒) ให้ชัดเจนคำสั่งนั้นไว้ในทะเบียนทนายความและใบอนุญาตของทนายความผู้นั้นด้วย

ในกรณีที่มีการถอนชื่อทนายความออกจากทะเบียนทนายความตามมาตรา ๑๖ หรือมีคำสั่งห้ามทำการเป็นทนายความตามมาตรา ๓๑ (๓) หรือมีคำสั่งลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความตามมาตรา ๓๑ (๔) หรือมาตรา ๓๒ ให้ชัดเจนคำสั่งนั้นไว้ในทะเบียนทนายความ และแจ้งไปให้ทนายความผู้นั้นกับศาลที่ราชอาณาจักรทราบด้วย

มาตรา ๓๔ ทนายความผู้ใดถูกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ เมื่อกำหนดเวลาห้าปีได้ผ่านพ้นไปแล้วนับแต่วันถูกลบชื่อออกจากทะเบียนทนายความ หรือนับแต่วันพ้นโทษ ในกรณีที่ถูกลบชื่อเพราะต้องโทษ ทนายความผู้นั้นอาจยื่นคำขอต่อเนติบัญญัติยสภาให้พิจารณาเป็นทนายความใหม่ในเมื่อตนยังมีคุณสมบัติที่จะเป็นทนายความได้ ถ้าเนติบัญญัติยสภา

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๖

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

พิจารณาเห็นสมควรอนุญาตตามคำขอ ก็ให้เนติบัณฑิตยสภามีอำนาจสั่งให้รับจดทะเบียนและออกใบอนุญาตให้เป็นทนายความ
อีกได้

มาตรา ๓๕ คำขอตามมาตรา ๗ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑
มาตรา ๑๒ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๓๔ ให้ทำตามแบบที่
เนติบัณฑิตยสากำหนด และให้ยื่นต่อเนติบัณฑิตยสภา แต่ถ้า
ผู้ยื่นคำขอมีสถานงานในจังหวัดใดนอกจากจังหวัดพระนครและ
จังหวัดธนบุรี จะยื่นคำขอต่อศาลจังหวัดนั้นเพื่อส่งมายัง
เนติบัณฑิตยสภาก็ได้

มาตรา ๓๖ ห้ามมิให้ผู้ซึ่งไม่ได้จดทะเบียนและรับใบ
อนุญาตเป็นทนายความ หรือผู้ซึ่งได้จดทะเบียนและรับใบอนุญาต
เป็นทนายความแล้ว แต่ถูกถอนชื่อจากทะเบียนทนายความตาม
มาตรา ๑๖ หรือต้องห้ามทำการเป็นทนายความตามมาตรา ๓๑
(๓) หรือถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนทนายความตามมาตรา ๓๑
(๔) หรือขาดต่ออายุใบอนุญาตเป็นทนายความ ว่าความใน
ศาลหรือแต่งฟ้อง คำให้การ ฟ้องอุทธรณ์ แยกอุทธรณ์ ฟ้องฎีกา
แก้ฎีกา คำร้อง หรือคำแถลงอันเกี่ยวแก่การพิจารณาคดีในศาล
ให้แก่บุคคลอื่น

บทบัญญัติในวรรคก่อนไม่ใช้บังคับแก่เจ้าพนักงานในการปฏิบัติหน้าที่ในราชการและบุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่กระทำได้ โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาความหรือกฎหมายอื่น

มาตรา ๓๗ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๓๖ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

มาตรา ๓๘ ให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตเป็นทนายความชั้นที่หนึ่งหรือทนายความชั้นที่สองอยู่แล้วในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นทนายความชั้นหนึ่งหรือทนายความชั้นสองตามพระราชบัญญัตินี้ตามลำดับ และให้ถือว่าใบอนุญาตทนายความนั้น ๆ เป็นใบอนุญาตที่ได้ออกให้ตามพระราชบัญญัตินี้

ทนายความชั้นที่สองซึ่งได้รับใบอนุญาตพิเศษให้ว่าความต่างถิ่นในคดีใดอยู่แล้ว ให้มีสิทธิว่าความและดำเนินการอื่นในฐานะทนายความในคดีนั้นต่อไปได้

มาตรา ๓๙ ให้เนติบัณฑิตยสภาแต่งตั้งคณะกรรมการมรรยาททนายความภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๔๐ บรรดาเรื่องที่กำลังพิจารณาอยู่ในชั้นคณะกรรมการสอดส่องความประพฤติทนายความหรือชั้นศาลในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้บังคับตามพระราชบัญญัติทนายความ

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

พุทธศักราช ๒๔๗๗ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ
ทนายความ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๑ และพระราชบัญญัติ
ทนายความ (ฉบับที่ ๓) พุทธศักราช ๒๔๘๓ จนกว่าจะถึง
ที่สุด

มาตรา ๔๑ ในระหว่างที่เนติบัณฑิตยสภายังมีได้ตรา
ข้อบังคับขึ้นตามมาตรา ๑๗ ให้ถือว่าความในมาตรา ๑๒ (๑)
(๒) (๓) และ (๔) แห่งพระราชบัญญัติทนายความ
พุทธศักราช ๒๔๗๗ และข้อบังคับของเนติบัณฑิตยสภาว่าด้วย
มรรยาททนายความ และการแต่งกายทนายความที่ใช้อยู่ก่อน
วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นเสมือนข้อบังคับที่
เนติบัณฑิตยสภาได้ตราขึ้นตามมาตรา ๑๗

มาตรา ๔๒ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลอุทธรณ์ส่งมอบ
ทะเบียนทนายความและบรรดาเอกสารที่เกี่ยวข้องแก่เนติ-
บัณฑิตยสภาภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้
บังคับ

บรรดาเรื่องราวหรือคำขอใด ๆ ที่ได้ยื่นไว้ต่ออธิบดีผู้-
พิพากษาศาลอุทธรณ์ ซึ่งยังค้างพิจารณาหรือดำเนินการและซึ่ง
อาจพิจารณาหรือดำเนินการต่อไปได้ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

ถือว่าเป็นเรื่องราวหรือคำขอต่อเนติบัณฑิตยสภา เพื่อให้พิจารณา
หรือดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔๓ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนด
ค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว
ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ถนอม กิตติขจร

นายกรัฐมนตรี

๑. การจดทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นทนายความ

๒. การต่ออายุใบอนุญาตเป็นทนายความ

๓. ใบแทนใบอนุญาตเป็นทนายความ ฉบับที่ ๕๐ บาท

ฉบับพิเศษ หน้า ๒๑

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๕๘ ราชกิจจานุเบกษา ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๐๘

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่กฎหมายว่าด้วยทนายความได้ตราขึ้นใช้บังคับมาเป็นเวลานานแล้ว มีบทบัญญัติไม่รัดกุมและเหมาะสมแก่พฤติการณ์ในปัจจุบัน สมควรปรับปรุงแก้ไขเสียใหม่ เช่น บัญญัติให้การจดทะเบียนและรับอนุญาตเป็นทนายความตลอดจนการควบคุมมรรยาททนายความเป็นอำนาจหน้าที่ของเนติบัณฑิตยสภา ซึ่งเป็นสถาบันที่มีหน้าที่โดยตรงในการนี้ และควรมีบทบัญญัติให้สิทธิแก่ประชาชนกล่าวหาทนายความผู้กระทำผิดมรรยาทได้โดยสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น เพื่อรักษาประโยชน์ของประชาชนผู้มีอรรถคดี จึงจำเป็นต้องยกเลิกบทกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน และบัญญัติขึ้นใหม่ใช้แทนต่อไป